

UDENRIGSMINISTERIET

Notat til Folketingets Europaudvalg om afgivelse af indlæg i EU-Domstolens præjudicielle sager, C-83/19, C-127/19 og C-195/19, Asociația "Forumul Judecătorilor din România" og C-291/19, SO

Indledning og baggrund

Fire rumænske domstole har forelagt EU-Domstolen en række præjudicielle spørgsmål angående fortolkningen af mekanismen for samarbejde og kontrol (CVM), der blev oprettet ved Kommissionens beslutning 2006/928/EF af 13. december 2006 i forbindelse med Rumæniens tiltrædelse af EU, og Rumæniens overholdelse af grundlæggende retsstatsprincipper.

CVM-mekanismen blev oprettet i lyset af, at Rumænien på tidspunktet for sin tiltrædelse til EU fortsat havde udfordringer med at reformere retsvæsenet og bekæmpe korruption. Mekanismen fastsætter derfor en række benchmarks, som Rumænien skal opfylde for at styrke retsreform og bekæmpelse af korruption. Som led i mekanismen skal Rumænien årligt rapportere om fremskridt på disse områder til Kommissionen, som til gengæld yder landet bistand. Ca. én gang årligt – typisk i efteråret – præsenterer Kommissionen fremskridtsrapporter om udviklingen.

Det fremgår af Kommissionens seneste rapporter af 13. november 2018¹ og 22. oktober 2019², at der i perioden fra 2007 og frem til 2017 skete store fremskridt i Rumænien i forhold til opfyldelsen af disse benchmarks, men at den positive udvikling i bekymrende grad vendte i 2017, og at Rumænien endnu ikke har taget de nødvendige skridt for at rette op herpå.

Rapporterne peger særligt på problemerne i det rumænske domstols- og justitsvæsen, som bl.a. rejser spørgsmål om, hvorvidt de pågældende myndigheder kan operere tilstrækkeligt uafhængigt og uden politisk indblanding.

Centralt står i den forbindelse oprettelsen og organiseringen af en særlig afdeling i anklagemyndigheden til efterforskning af overtrædelser begået inden for retsvæsenet, dvs. af anklagere og dommere, som ifølge Kommissionen gør anklagemyndighedsstrukturen mere sårbar i relation til korruption og politisk pres.

De forelagte sager rejser grundlæggende spørgsmål om dels hvorvidt Kommissionens beslutning 2006/928/EF og Kommissionens rapporter udgør retligt bindende retsakter, som bl.a. kan fortolkes i henhold til TEUF art. 267, og dels om den nyoprettede afdeling inden for anklagemyndigheden, der kan føre sager mod anklagere og dommere, er forenelig med retsstatsprincippet i TEU artikel 2 og kravet om retssystemets uafhængighed, jf. TEU artikel 19 og charterets artikel 47.

¹ Progress report Romania 2018 COM(2018)851, link: https://ec.europa.eu/info/files/progress-report-romania-2018-com-2018-851_en

² Progress report Romania 2019 COM(2019)499, link: https://ec.europa.eu/info/files/progress-report-romania-2019-com-2019-393_en

Enhed:

JTEU og EUP

Sagsbehandler:

Lars Bo Kirketerp Lund

Dato:

14. januar 2020

Sagsnummer:

2019 - 19426

Bilag:

Det bemærkes, at den skriftlige procedure i de forelagte sager er afsluttet, og at regeringens deltagelse således angår den mundtlige forhandling i sagen, som er berammet til den 20.-21. januar 2020. Der er i sagen afgivet skriftlige indlæg fra blandt andet Sverige, Belgien og Nederlandene.

Regeringens interesse og synspunkter i sagen

Regeringens afgiver indlæg i de forelagte sager. Regeringens interesse angår navnlig spørgsmålet om Rumæniens overholdelse af retsstatsprincippet og bekæmpelsen af korruption, hvor regeringen finder det relevant at støtte de ligesindede medlemsstater og Kommissionen i deres synspunkter. Det er i øvrigt i dansk interesse at bidrage til EU-Domstolens udvikling af retspraksis, der fastlægger og dermed styrker de fælles rammer for retsstatsprincippet.

Det bemærkes, at de forelagte sager indgår i en længere række af præjudicielle sager³, som verserer for EU-Domstolen angående CVM-mekanismen og Rumæniens efterlevelse af denne mekanisme og overholdelse af de grundlæggende retsstatsprincipper. Afgørelsen i disse sager kan således have betydning for afgørelsen i disse øvrige sager.

For så vidt angår den retligt bindende karakter af CVM-mekanismen og Kommissionens rapporter, bør der i tråd med bl.a. Kommissionens synspunkter argumenteres for, at selve Kommissionens beslutning, 2006/928/EF, må anses for en bindende retsakt, mens Kommissionens rapporter, herunder de heri indeholdte anbefalinger, ikke som sådan er retligt bindende. Som følge af loyalitetsforpligtelsen i artikel 4, stk. 3 i TEU må Rumænien imidlertid anses for forpligtet til at opretholde en konstruktiv dialog med Kommissionen under CVM-mekanismen og tage behørigt hensyn til anbefalingerne i Kommissionens rapporter, når der træffes lovgivningsmæssige eller administrative foranstaltninger på de områder, der er omfattet af CVM-mekanismens benchmarks. På samme måde må Rumænien anses for forpligtet til at sikre, at der ikke opretholdes foranstaltninger, der strider mod Kommissionens anbefalinger eller risikerer at kompromittere formålet hermed. En manglende efterlevelse af anbefalingerne lever ikke op til kravet om at efterleve de retligt bindende benchmarks, der har til formål at sikre, at Rumænien lever op til de grundlæggende principper i Unionen, herunder retsstatsprincippet i TEU art. 2.

Regeringen vil på den baggrund afgive indlæg i sagen i overensstemmelse med det ovenfor anførte.

³ Jf. sagerne C-379/19, DNA - Serviciul Teritorial Oradea, C-355/19, Asociația "Forumul Judecătorilor din România" e.a., og sag C-397/19, Statul Român – Ministerul Finanțelor Publice